

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 393/2011-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. S. B., J., zastúpeného advokátom JUDr. P. aedDr. I. P., PhD., MBA, B., vo veci namietaného porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Senica sp. zn. 4 C 24/2009 zo 16. júna 2009 a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9 CoD 87/2009 z 28. januára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. S. B. o d m i e t a pre jej neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. augusta 2011 doručená sťažnosť Ing. S. B., J. (ďalej len „sťažovateľ“), podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 24/2009 zo 16. júna 2009 a uznesením

Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 CoD 87/2009 z 28. januára 2010.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Oznámením Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. júna 2011 k sp. zn. Rvp 7545/2010, bolo podanie doručené dňa 7. decembra 2010 odložené podľa ust. § 23 zákona o ústavnom súde, pre nesplnenie podmienok kvalifikovanej námietky porušenia základných práv a slobôd.

Prepracovaná sťažnosť je podaná v zákonom predpísanej lehote, ktorou namietam porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie v občianskej veci, podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v konaní vedenom na Krajskom súde v Trnave sp. zn. 9 CoD 87/2009 v spojení s konaním na Okresnom súde v Senici sp. zn. 4 C 24/2009. Postupom súdov na oboch stupňoch riadenia, sťažovateľovi ako účastníkovi konania, bola odňatá možnosť pred nimi konať...

Dňa 18. marca 2008 som podal podnet na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, pre podanie žaloby o zrušenie dedičstva v dedičskom konaní sp. zn. 6D 538/2004 Dnot 284/04-V Dnot 53/2005, pre porušenie zákona a jeho vydanie v prospech štátu. V odpovedi zo dňa 16. apríla 2008 ministerstvo oznámilo, že návrh žaloby z dôvodu vecnej príslušnosti odstúpilo na priame vybavenie Okresnému súdu Senica...

Listom okresného súdu zo dňa 25. 6. 2008 som informovaný o postúpení veci Okresnému súdu Galanta, z dôvodu miestnej príslušnosti odporcu.

Výzvou Okresného súdu Galanta sp. zn. 5 C/148/2008 zo dňa 7. 8. 2008 som ako navrhovateľ vyzvaný k zaplateniu súdneho poplatku za podanie návrhu. Reagoval som žiadosťou zo dňa 19. augusta 2008 o oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku. Výzvou doručenou 19. septembra 2008, som požiadaný o vyplnenie tlačíva na oslobodenie od platenia súdneho poplatku a jeho zaslanie, ktoré som dňom 26. septembra 2008 splnil. V tejto dielčej veci, ale okresný súd nerozhodol...

Upovedomením zo dňa 8. 1. 2009 Okresný súd Galanta a s poukazom na uznesenie krajského súdu sp. zn. 10 Nnc/46/2008-34 zo dňa 28. 11. 2008, odstupuje spis na prerokovanie Okresnému súdu Senica.

Uznesením Okresného súdu Senica sp. zn. 4 C/24/2009-49 zo dňa 12. mája 2009, nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdneho poplatku za podanie návrhu, ale ku splneniu poplatkovej povinnosti v hodnote kolkovej známky alebo príkazu na úhradu, som vyzvaný nebol a teda som ju ani splniť nemohol.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 4 C/24/2009-54 zo dňa 16. júna 2009, konanie zastavil a žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania...

Proti citovanému uzneseniu som podal v zákonnej lehote odvolanie, smerujúce proti výroku a spôsobu rozhodnutia pre nepravdu a nedôvodnosť. Uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9 CoD/87/2009-64 zo dňa 28. januára 2010, ako súd odvolací, napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil, pri odôvodnení sa pridržiaval záverov okresného súdu...

Sťažnosťou zo dňa 3. mája 2010 na Ústavný súd Slovenskej republiky, namietal sťažovateľ porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré ústavný súd sp. zn. IV. ÚS 220/2010-9 zo dňa 3. júna 2010 odmietol pre nedostatok právomoci. Odmietnutie odôvodnil nemožnosťou ústavného súdu nahrádzať rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov na základe zákona, konkrétne na základe uplatnenia postupu podľa § 237 písm. f O. s. p.

Dňom 1. augusta 2010 sťažovateľ podal podnet na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, na podanie mimoriadneho dovolania podľa ust. § 243e zákona č. 99/1963 Zb. O. s. p., ktorá odstúpila podnet k vybaveniu Krajskej prokuratúre v Trnave. Ako nedôvodný ho odložila, s poukazom na ust. § 243f ods. 2 písm. b O. s. p...

Následne sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, doručenú 7. decembra 2010, ktorá je citovaným oznámením odložená a ktorá ako prepracovaná, je predmetom tohto podania ústavný súd...

... okresný súd, ktorý rozhodol o poplatkovej povinnosti za podanie návrhu, ale k jej splneniu ma cestou príslušných nástrojov nevyzval, sťažovateľovi nebola daná možnosť poplatkovú povinnosť splniť. Poukaz súdu na nerešpektovanie a neuhradenie poplatkovej povinnosti nie je dôvodný, zastavenie konania o Neplatnosť závetu sp. zn. 4 C 24/2009 bolo svojvoľné.

Odvolaniu krajský súd nevyhovел a napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil uznesením sp. zn. 9 CoD 87/2009 z 28. januára 2010.

Obe uznesenia, okresného aj krajského súdu sú také, ktorým sťažovateľovi ako účastníkovi konania bola odobratá možnosť pred nimi konať. Za účelom uplatnenia práva na súdnu ochranu, nebol sťažovateľovi poskytnutý reálny priestor pre pokračovanie vo veci samej...

Odvolaie krajskej prokuratúry v odložení podnetu na podanie mimoriadneho dovolania pre jeho neprípustnosť podľa ust. § 243f ods. 2 písm. b O. s. p. je účelovým a nedôvodným, je v rozpore s ust. § 243e ods. 1 a § 243f ods. 1 písm. a O. s. p. Zdôvodnenie odloženia nie je kvalifikované...

Z obsahu napísaného je preukázané vyčerpanie všetkých prostriedkov, ktoré zákon na ochranu základných práv a slobôd v systéme všeobecných súdov poskytuje...“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„1.) Právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 Dohovoru o ľudských právach a základných slobôd, postupom súdov na oboch stupňoch riadenia, v konaní pod sp. zn. 4 C 24/2009 porušené bolo.

2.) Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie v sume 2.600.- eur.

3.) Uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9 CoD 87/2009-64 zo dňa 28. januára 2010 v spojení s uznesením Okresného súdu v Senici sp. zn. 4 C 24/2009-54 zo dňa 16. júna 2009 zrušuje, právnu vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie, s príkazom aby vo veci konal.

4.) Sťažovateľovi priznáva trovy konania právneho zastúpenia v sume... eur.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Ústavný súd konštatuje, že v zmysle uvedeného je predmetom konania na ústavnom súde namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť uznesením okresného súdu sp. zn. 4 C 24/2009 zo 16. júna 2009 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 9 CoD 87/2009 z 28. januára 2010, ktorým bolo konanie o neplatnosť závetu zastavené z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku.

Ústavný súd dáva do pozornosti, že obsahovo totožnou sťažnosťou, ktorá bola ústavnému súdu doručená 6. mája 2010, sa sťažovateľ domáhal poskytnutia ústavnoprávnej ochrany, keď namietal porušenie „základného práva na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom súdov na oboch stupňoch riadenia v konaní pod sp. zn. 4C/24/2009“. O tejto sťažnosti rozhodol ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 220/2010-9 z 3. júna 2010 tak, že ju odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie s odôvodnením, že na preskúmanie postupu a rozhodnutia okresného súdu bol v prvom rade povolaný krajský súd, ktorý rozhodnutie súdu prvého stupňa na základe podaného odvolania preskúmal. Okrem toho ústavný súd v označenom rozhodnutí konštatoval, že sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nevyčerpal všetky prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd v systéme všeobecných súdov účinne poskytuje, keďže nepodal dovolanie proti namietanému uzneseniu krajského súdu, a to z dôvodu, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred nimi [dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)].

Po rozhodnutí ústavného súdu č. k. IV. ÚS 220/2010-9 z 3. júna 2010 sťažovateľ 1. augusta 2010 podal Generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podnet na podanie mimoriadneho dovolania proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 4 C 24/2009 zo 16. júna 2009 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 9 CoD 87/2009 z 28. januára 2010 z dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP, pretože postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Podnet sťažovateľa vybavila Krajská prokuratúra v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“) listom č. k. Kc 85/10-6 z 29. septembra 2010 tak, že ho ako nedôvodný

odložila. Krajská prokurátúra poučila sťažovateľa o tom, že v zmysle § 243f ods. 2 písm. b) OSP mimoriadne dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu súdu, ktorým sa rozhodlo o podmienkach konania, o zastavení alebo o prerušení konania alebo ktorými sa upravuje vedenie konania. Aj napriek tomu, že v danom prípade sťažovateľ napádal rozhodnutia všeobecných súdov týkajúce sa zastavenia konania, a teda proti nim nebolo mimoriadne dovolanie prípustné, krajská prokurátúra sa podrobne vyjadrila k námietkam sťažovateľa a konštatovala, že postup okresného súdu a krajského súdu bol súladný so zákonom a že ich postupom a rozhodnutiami nedošlo k situácii, že by sťažovateľovi bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Potom, ako krajská prokurátúra sťažovateľov podnet na podanie mimoriadneho dovolania ako nedôvodný odložila, 7. decembra 2010 podal sťažovateľ ústavnému súdu podanie, ktorým namietal porušenie svojich práv listom (vybavením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania) krajskej prokuratúry č. k. Kc 85/10-6 z 29. septembra 2010. Vzhľadom na to, že ústavný súd dospel k záveru, že toto podanie nemožno považovať za návrh na začatie konania, podľa § 23a zákona o ústavnom súde ho odložil a sťažovateľa poučil, že v prípade, ak splní všetky podmienky, ktoré zákon o ústavnom súde vyžaduje na podanie kvalifikovanej námietky, túto môže uplatniť v konaní pred ústavným súdom.

Sťažovateľ v domnení, že už vyčerpal všetky právne prostriedky na ochranu svojich práv, ako aj domnievajúc sa, že v súčasnosti splnil všetky predpoklady na podanie kvalifikovanej sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, podal ústavnému súdu aktuálnu sťažnosť, v ktorej predostrel totožné námietky proti totožným orgánom verejnej moci ako v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 6. mája 2010, ktorú ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 220/2010-9 z 3. júna 2010 odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. V označenom rozhodnutí ústavný súd explicitne konštatoval, že v danom prípade jeho právomoci vo vzťahu k postupu a uzneseniu okresného súdu predchádzala právomoc krajského (odvolacieho) súdu a vo vzťahu k postupu a uzneseniu krajského súdu predchádzala jeho právomoci právomoc Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý by na základe dovolania podľa § 237 písm. f) OSP jeho námietky

smerujúce proti postupu a rozhodnutiu krajského súdu preskúmal, a tak poskytol ochranu jeho právam.

Ako vyplýva z obsahu sťažnosti, ako aj z genézy celého prípadu, sťažovateľ nepodal proti uzneseniu krajského súdu č. k. 9 CoD 87/2009-64 z 28. januára 2010, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu sp. zn. 4 C 24/2009 zo 16. júna 2009 (o zastavení konania), dovolanie z dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom), ale podal generálnemu prokurátorovi podnet na podanie mimoriadneho dovolania. Pritom podľa § 243f ods. 2 písm. b) OSP mimoriadne dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu súdu, ktorým sa rozhodlo o podmienkach konania, o zastavení alebo o prerušení konania alebo ktorými sa upravuje vedenie konania.

Ak by sťažovateľ postupoval v snahe domôcť sa efektívnej ochrany svojich práv a podal by dovolanie z dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP a najvyšší (dovolací) súd by toto dovolanie odmietol, v takom prípade by pri prejednaní sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu krajského (odvolacieho) súdu prichádzala do úvahy aktuálna judikatúra ústavného súdu reflektujúca na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozsudok z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54), podľa ktorej v prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania pre neprípustnosť je garantované zachovanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu druhostupňového súdu (podobne III. ÚS 114/2010).

To znamená, že ak aj sťažnosť pre namietané porušenie práv bola predtým odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie z dôvodu, že právomoci ústavného súdu v danom prípade predchádzala právomoc najvyššieho súdu preskúmať námietky sťažovateľa na základe dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP, bolo by treba tento výrok posudzovať podľa zásady *ratione temporis* tak, že sa ňou ústavný súd nemohol zaoberať (nemal právomoc) až do vyčerpania opravného prostriedku, teda do rozhodnutia dovolacieho súdu o dovolaní. Odpadnutie tejto prekážky je zároveň

dôvodom, pre ktorý sa neuplatní neprípustnosť sťažnosti (ako res iudicata) podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde (obdobne III. ÚS 153/2011).

V danom prípade však sťažovateľ takto nepostupoval a nepodal najvyššiemu súdu dovolanie. Namiesto toho podal generálnemu prokurátorovi podnet na podanie mimoriadneho dovolania, ktorý bol odložený s poukazom na § 243f ods. 2 písm. b) OSP.

Podľa ustanovenia § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, v ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu podmienky konania boli splnené.

Ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ zopakoval svoju pôvodnú sťažnosť, ktorá bola už predmetom konania vo veci sp. zn. IV. ÚS 220/2010 bez toho, aby splnil všetky predpoklady na to, aby založil právomoc ústavného súdu v danej veci. Sťažovateľ totiž pred podaním tejto sťažnosti ústavnému súdu nepodal dovolanie proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 9 CoD 87/2009 z 28. januára 2010 z dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP. Podanie podnetu generálnemu prokurátorovi na podanie mimoriadneho dovolania nemožno v okolnostiach daného prípadu považovať za účinný prostriedok, ktorý by sťažovateľovi poskytoval zákon na ochranu jeho práv.

Vzhľadom na to, že v tejto veci už ústavný súd rozhodol (IV. ÚS 220/2010), bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde s poukazom na § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietnuť pre jej neprípustnosť.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými, pretože rozhodovanie o takých otázkach je viazané na vyslovenie porušenia základných práv alebo slobôd.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2011